

Причини за проблеми со административна скалабилност (administrative scalability) кај дистрибуирани системи и нивно надминување:

- **Причини:**
 - **Комплексност на управување:** Со зголемување на бројот на јазли, одржувањето и координацијата стануваат посложени.
 - **Недостаток на автоматизација:** Рачното администрирање на нови јазли или ресурси води до грешки и бавно управување.
 - **Несоодветни политики за ажурирање:** Тешкотии во синхронизацијата при ажурирање на конфигурации.
 - **Недоволна автоматска еластичност:** Немоžност системот автоматски да се прилагоди на промените.
- **Надминување:**
 - **Автоматизација на административни задачи:** Користење алатки како Kubernetes, Terraform или Ansible.
 - **Централизирана администрација:** Воведување централизирани контролни панели за координација.
 - **Сеопфатна документација:** Стандардизирање на конфигурациските процеси.
 - **Динамичка оркестрација:** Воведување на системи што автоматски распоредуваат ресурси.

Разлика помеѓу Активна и Пасивна репликација:

- **Активна репликација:**
 - **Принцип:** Сите реплики извршуваат исти операции истовремено.
 - **Позитивни страни:** Висока достапност и издржливост на грешки.
 - **Примери за употреба:** Системи каде консистентноста е критична (банкарство).
 - **Протоколи:** Често се користи **вотинг** механизам.
- **Пасивна репликација:**
 - **Принцип:** Само примарната реплика извршува операции, а потоа ажурира другите (секундарни).
 - **Позитивни страни:** Понишка латенција во повеќе читања.
 - **Примери за употреба:** Системи каде читањето е доминантно (каталози).
 - **Протоколи:** Примарно-секундарен модел.

Safety и Liveness својства:

- **Safety:** "Ништо лошо нема да се случи."
- Може да се нарушат во конечно време
 - Пример: Меѓу две трансакции нема конфликт.
 - FIFO испорака, Каузална испорака и Целосно подредена испорака
- **Liveness:** "Нешто добро ќе се случи на крајот."
- Не можат да се нарушат во конечно време

- Пример: Трансакција секогаш ќе заврши.

Вредност на Лампортовиот часовник во настанот H:

- Формула: $LC(H) = \max(LC(A), LC(B)) + 1$.
- Со $LC(A) = 1$ и $LC(B) = 1$, вредноста ќе биде: $LC(H) = \max(1, 1) + 1 = 2$.

Релација „се случило пред“ со настанот Q:

За дадени два настани A и B:

- ако A и B се случуваат во ист процес каде што A се случува пред B тогаш пишуваме $A \rightarrow B$
- ако A е настан на испраќање на порака и B е настан на примање на истата порака, тогаш $A \rightarrow B$
- ако C е настан таков што $A \rightarrow C$ и $C \rightarrow B$ тогаш $A \rightarrow B$

Добри страни на „партиционирај по клуч во рангови“:

- **Лесно пребарување:** Сите клучеви во одреден ранг се групирани.
- **Примена:** Корисно кај бази каде се потребни опсежни пребарувања.

За што се користи anti-entropy кај Dynamo?

- **Anti-entropy:** За синхронизација помеѓу јазли со размена на верзии на податоци и надминување на грешки.

Причини за географска скалабилност:

- **Причини:**
 - Висока латенција помеѓу далечни јазли.
 - Ограничувања во пропусноста.
 - Различни времиња на одговор.
- **Надминување:**
 - Локални реплики.
 - Content Delivery Networks (CDNs).
 - Оптимизација на мрежната топологија.

Проблемот на два генерали (omission failure):

- **Надминување:**
 - **Timeout механизам:** Генералите поставуваат рок за одговор.
 - **Ретрансмисија:** Повторно праќање на пораки

Кога се користи активна/пасивна репликација:

- **Активна репликација:** Кога е потребна висока достапност.
- **Пасивна репликација:** Кога се приоритизира оптимизација на ресурси.

(белешке од последната лекција):

- Каузална испорака: е својство на извршувањето кое сакаме да важи
- Каузална емисија: е алгоритам кој ни овозможува имплементација на каузална испорака во околина каде сите пораки се broadcast пораки
- Досега кога зборувавме за пораки, секогаш имаше еден испраќач, еден примач
 - Unicast
 - Point-to-point
- Имавме и случаи на праќање на иста порака до повеќе примачи
 - Multicast
- Емитирање (broadcast) е праќање на една порака до сите
- Во околина каде сите испратени пораки се broadcast релативно лесно е да се имплементира каузална испорака

- FIFO испорака: Ако процес праќа порака m2 по праќање на порака m1, тогаш било кој процес кој врши испорака на пораките мора прво да ја испорача m1.
- FIFO испорака може да се имплементира со секвенцни броеви
- Со користење на секвенцен број SN, FIFO испораката ќе работи само ако имаме надежна испорака (reliable delivery)
- Праќање (sending) на порака е нешто што го извршува процесот
- Примање (receiving) на порака е нешто што му се случува на процесот
- Испорака (delivering) на порака е нешто што можеш да направиш со пораката при Примање (receiving)
- Каузална испорака
 - Ако испраќањето на m1 „се случило пред“ испраќањето на m2, тогаш испораката на m1 мора да „се случи пред“ испораката на m2.

- Целосно подредена испорака:
 - Ако процес врши испорака на m_1 и потоа на m_2 , тогаш сите процеси кои вршат испорака на m_1 и m_2 , го испорачуваат прво m_1 .
- Секој векторски часовник претставува информација колку настани (пораки) знае секој од процесите за другите процеси.
- Логички часовници – се користат само за подредување на настани
- Лампорови часовници – еден вид на логички часовници
- Неможноста на Лампоровите часови да ја карактеризираат каузалноста го надминуваме со воведување на нивно проширување во Векторски часовници
- Иако викаме дека Лампоровите часовници се конзистентни со каузалноста, велиме дека Лампоровите часовници не ја карактеризираат каузалноста.
- Карактеризира каузалност значи:

$$LC(A) < LC(B) \Rightarrow A \rightarrow B$$
 - Лампоровите часовници ја немаат оваа карактеристика

Alice има вектор [5, 0, 0].

- Што [5, 0, 0] значи?
Тоа значи дека до тој настан, Alice е свесна за 5 сопствени настани, и не е свесна за ниту еден настан за Bob и Carol.

Синхрони мрежа

- е мрежа во која постои некое n така што не постои порака на која и се потребни повеќе од n временски единици да биде доставена.

Асинхрона мрежа

- е мрежа во која не постои n така што не постои порака на која и се потребни повеќе од n временски единици да биде доставена.
- Реалните мрежи се асинхрони
- Во рамки на дистрибуираните системи потребно е да се креираат повремени снимања на состојбата на целиот систем
- Тоа го нарекуваме Дистрибуирана глобална слика на состојбата
- Децентрализиран алгоритам е алгоритам во кој може да има повеќе иницијатори
- Chandy-Lamport & Paxos се децентрализирани.
- Централизиран алгоритам мора да биде инициран од само еден процес.